

گزارشی از
فعالیت‌های

موسسه فرهنگی اسلامی سمان

«هدف نهایی را باید امت واحده‌ی اسلامی و تشکیل تمدن اسلامی جدید بر پایه‌ی دین و عقلانیت و علم و اخلاق قرار داد.»
امام خامنه‌ای (مد ظله العالی)

هدف نهایی:

تشکیل امت واحده اسلامی و به تبع آن تمدن اسلامی جدید مقدماتی دارد که یکی از آن‌ها تعایش، هم‌زیستی و هم‌دلی بین مسلمین است. از طرفی افزایش ارتباطات میان فرهنگی جوامع می‌تواند تبعات فکری - اجتماعی - فرهنگی مناسبی را در راستای ایجاد تمدن اسلامی جدید برای ما به ارمغان آورد. از این رو ایجاد زمینه‌ی رفت و آمد در سطح نخبگان و انجام برنامه‌های مشترک فرهنگی - اجتماعی بین موسسات و نهادهای مردمی کشورهای اسلامی، اقدامی موثر بوده و ما را در نیل به این دو مهم یاری می‌نماید.

چرا عراق؟

کشور عراق از نظر ژئوپولوتیک از مهمترین کشورهای منطقه و حتی جهان به حساب می‌آید. ذخایر عظیم نفت و گاز، قرار گرفتن در جنوب غرب آسیا و شاهراه اتصالی غرب به شرق و همچنین اتفاقات و حساسیت‌هایی که در آخرالزمان برای این منطقه تعریف شده این اهمیت را تقویت می‌کند. از طرفی این کشور، مهم‌ترین و استراتژی‌ترین همسایه ایران به شمار می‌آید. همسایه‌ای که نه فقط از منظر سیاسی و اقتصادی که از منظر قرار گرفتن در محور مقاومت دارای اهمیتی بسزاست. دوستی و محبت دیرینه‌ی مردمان این دو کشور را نیز می‌توان دلیلی دیگر بر قرابت و نزدیکی این دو کشور به هم ذکر کرد.

۱ برنامه های آموزشی

اصلی ترین برنامه در فرآیند ترویج گفتمان آموزش است. آموزش، رکن اصلی معرفت، و معرفت موتور محرکه‌ی آدمی برای رسیدن به مقصود است. در این واحد، فعالیت‌های مختلفی به شرح ذیل در حال انجام است:

برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه مدت با موضوعات ناظر به شناخت عراق با استفاده از اساتید مجرب برای مخاطبین هدف

دوره‌های آموزشی:

اهداف:

- شناسایی افراد دغدغه‌مند در حوزه‌ی کشور عراق
- آشناسازی مخاطبین با این کشور

موضوعات:

- تاریخ عراق
- جریان‌شناسی جریانات فکری سیاسی عراق
- مردم‌شناسی عراق

دوره‌ی آموزشی
عراق شناسی

محل برگزاری: شهر قم

مدت زمان دوره: ۲ روز

شرکت‌کنندگان: ۴۰+ نفر
در هر دوره:

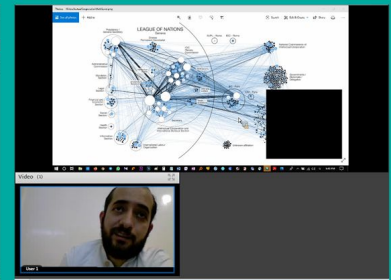
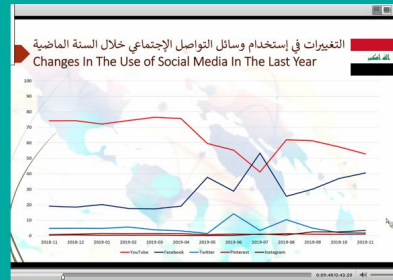
دوره شبکه سازی فعالین رسانه‌ای کشور عراق

موضوعات:

- سواد رسانه‌ای
- بررسی فعالیت دیگران در کشور عراق
- آشنایی با کشور عراق

اهداف:

- شبکه سازی از فعالین رسانه ای کشور عراق
- خط دهی و هماهنگ سازی فعالیت های رسانه ای

محل برگزاری: مجازی

مدت زمان دوره: یک هفته

شرکت کنندگان
در هر دوره: ۵۰+ نفر

موضوع:

- بررسی ایده های عملیاتی برای برگزاری اربعینی تمدن ساز

اهداف:

- تجمیع و ارتقای ایده های اربعینی با حضور اساتید
- مساعدت ایده های برتر برای عملیاتی شدن

رویداد ایده پردازی اربعین تمدن ساز

محل برگزاری: تهران

مدت زمان دوره: ۲ روز

شرکت کنندگان
در رویداد: ۶۵ نفر

حلقه‌های مطالعاتی

برگزاری حلقه‌های مطالعاتی با استفاده از کتب معتبر تالیف شده در زمینه عراق. در این حلقه‌ها، کتب به صورت جمعی مطالعه شده و خلاصه‌ای از آن در جلسات هفتگی ارائه می‌شود.

در مرحله‌ی مقدماتی، این ۴ عنوان کتاب مطالعه می‌شود:

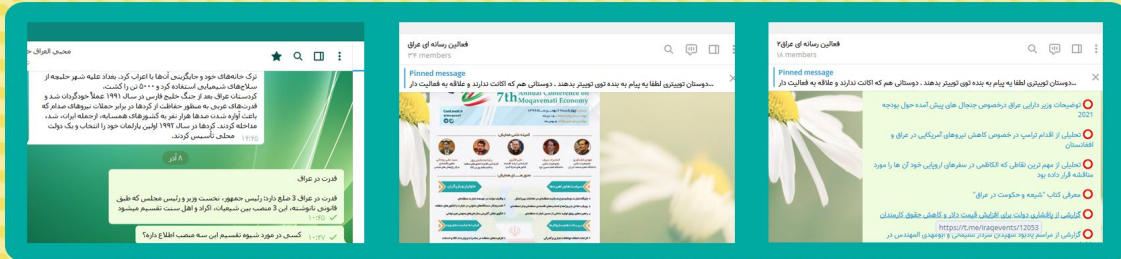
نام کتاب: عراق در جستجوی آینده موضوع: تاریخ معاصر عراق وجه اهمیت: شناخت تاریخ هر کشور، پلی است به سوی ارتباط با گذشته‌ی آن کشور برای درک و پیش‌بینی آینده‌ی آن	نام کتاب: جریان‌های معاصر عراق موضوع: جریان‌ات سیاسی وجه اهمیت: شناخت جریان‌ات فکری و سیاسی، پله‌ی اول آشنایی با قشر نخبگانی یک کشور است. در این خصوص کتاب فوق مطالعه می‌گردد.	نام کتاب: داعش موضوع: آشنایی با داعش وجه اهمیت: از آن جهت که داعش به نوعی از کشور عراق ظهور کرد و همچنان فعالیت‌های را در این کشور دارد، شناخت این جریان الزامی است	نام کتاب: ماضی استمراری موضوع: آشنایی با سلفیت وجه اهمیت: از آنجا که کشور عراق در طی سال‌های گذشته مهد سلفیت بوده، شناخت جریان‌های مختلف آن برای فعالیت در عراق

در مراحل بعدی، متناسب با موضوعات تخصصی موجود، مطالعات تخصصی سپرده شده و خروجی‌های علمی همچون مقاله از آن‌ها استخراج می‌گردد. تاکنون ۲ حلقه مطالعات عمومی به پایان رسیده و ۳ حلقه در حال برگزاری است.

جلسات هفتگی:

سلسله جلسات بررسی آخرین تحولات عراق با حضور اساتید فن، به صورت هفتگی برگزار شده تا مخاطب را در جریان آخرین تحولات این کشور قرار دهد.

در همین راستا، گروه‌های بحث حول وقایع عراق در اینستاگرام تشکیل شده است.

کلاس مکالمه

بدون شک زبان، اصلی‌ترین وسیله‌ی برقراری ارتباط به شمار می‌رود. اگر فرد مشتاق به فعالیت در حوزه‌ی عراقی در این مقوله ضعیف باشد، دیگر فعالیت‌های او نیز تحت تاثیر قرار خواهد گرفت. از این رو برگزاری کلاس‌های مکالمه عربی در دستور کار این واحد قرار گرفته است.

یک دوره‌ی فشرده‌ی زبان عربی فصیح و یک دوره‌ی لهجه‌ی عراقی برگزار شده و یک دوره‌ی کلاس زبان فارسی ویژه‌ی دانشجویان عراقی ساکن ایران در حال برنامه‌ریزی است.

از نظر تولیدات مکتوب در زمینه عراق، با ضعف‌هایی مواجه بودیم که موسسه را وا داشت تا با تشکیل این واحد، نسبت به رفع این نقاط ضعف اقدام نماید. علاوه بر این، رصد رسانه‌ها، مراکز دراسات و موسسات پژوهشی عراق نیز از برنامه‌های پیش روی این واحد تعریف شد. از اهم فعالیت‌های این واحد به موارد زیر می‌توان اشاره کرد:

رصد شبکه‌های اجتماعی پرتعداد

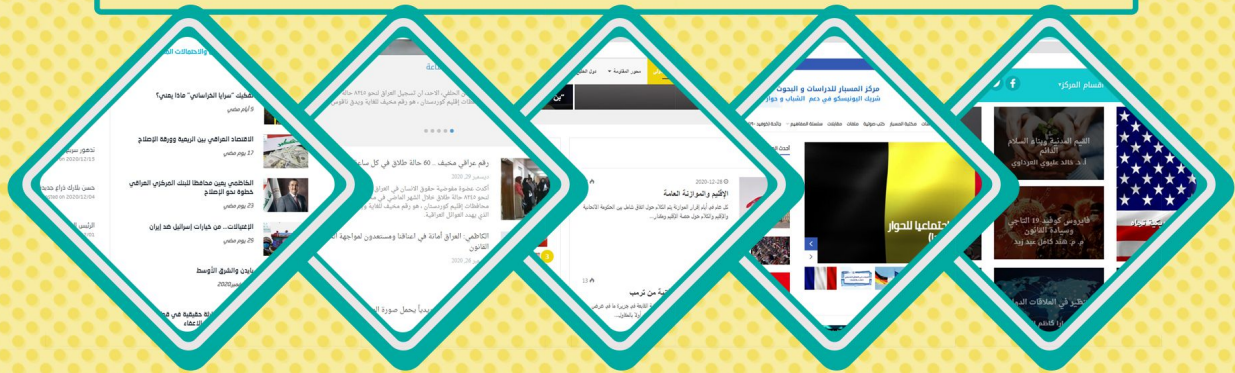
شبکه‌های اجتماعی نقش غیرقابل انکاری در زندگی امروزه‌ی بشر دارند و بسیاری از کنش‌های اجتماعی روزگار ما، تاثیری است که از این شبکه‌ها گرفته شده است. کشور عراق نیز از این قاعده مستثنی نیست. در این کشور که حدود ۴۰ میلیون جمعیت دارد، قریب به ۴۰ میلیون اکانت فیسبوک وجود دارد که این یعنی برای هر فرد جوان باسوادی حدوداً ۲ اکانت وجود دارد. این آمار ما را در رصد این پدیده‌ی نسبتاً نو ظهور تحریک می‌کند که ببینیم این شبکه‌ها چه چیزی را به خورد جوانان عراقی می‌دهند. در این واحد، شبکه‌های زیر به صورت نسبتاً مداوم رصد می‌شوند:

بخشی از خروجی این رصدها در کانال‌ها و صفحات مجموعه که در ادامه با آن‌ها آشنا خواهید شد خواهد آمد.

رصد مراكز علمي-تحقيقاتي

مراكز علمي زيادي وجود دارند كه در زمينه‌هاي مختلف علوم انساني از قبيل علوم سياسي، جامعه شناسي، روان شناسي و ... مشغول مطالعه، تحقيق، تحليل و بررسي جوامع هستند. از آنجا كه هدف اين مجموعه، شناخت کشور عراق و ارتقاي آن به عنوان يكي از کشورهای تمدن اسلامي است، لازم است كه چنين تحقيقاتي مورد رصد، تحليل و مذاقه قرار گيرد. لذا اين بخش، مسؤليت شناسايي و رصد اين مراكز را عهده دار شده است. مطالعات و تحقيقات اين مراكز به صورت روزانه رصد شده و محتواهاي آن در مسائل مختلف مورد استفاده قرار مي گيرد.

تولید محتوا

واحد پژوهش به عنوان مغز متفکر مجموعه، موظف است محتوایی را تولید کند که هم در پیشبرد اهداف موسسه راه‌گشا باشد و هم در راهبرد نویسی و تدوین برنامه‌ها و نقشه‌ی راه مجموعه. از این رو در این واحد گروه‌های مختلف مشغول پژوهش برای خلق چنین محتوایی هستند. شاخه‌های مختلف این بخش را به اختصار در ادامه معرفی خواهیم کرد:

اهداف: تامین منابع مطالعاتی | غنی‌سازی منابع مکتوب

موضوعات: تاریخ | جریان‌شناسی | مردم‌شناسی | گروه‌های مقاومت

مخاطب هدف: مخاطبین فارس‌زبانی که دغدغه‌شناخت عراق دارند

تالیف کتاب

* توجه: در حال حاضر و با توجه به نیازهای موجود، این چهار کتاب در حال تالیف است. در فازهای آتی به کتاب‌های دیگر نیز خواهیم پرداخت

تالیف جزوات

اهداف: تسریع در انتشار | سهولت دسترسی نسبت به کتاب

موضوعات: معرفی جریان‌های سیاسی | تحولات روز | مسائل فرهنگی

مخاطب هدف: مخاطبین فارسی‌زبانان که دغدغه شناخت عراق دارند

رسانه، برگ برنده‌ی دنیای امروز است که تاثیرات بالای آن بر مخاطب و قدرت بی نظیرش در انتقال مفاهیم بر کسی پوشیده نیست.

این ابزار در عراق از قدرت بالاتری برخوردار بوده و حرکت های بسیاری در این سالها از طریق همین بستر انجام پذیرفته است. نمونه بارز آن اعتراضات اکتبر ۲۰۱۹ که به دلیل فساد دولت و همچنین اعتراض به بیکاری شکل گرفت لکن قدرت رسانه، آن را تا استعفای نخست وزیر بالا برد. از بعد فرهنگی نیز شواهد بسیاری بر تاثیر این پدیده نسبتا نوظهور بر زندگی مردم عراق حکایت دارد که تفصیل آن در این مجال نمی گنجد.

مخاطب ایرانی نیز از این فضا استفاده زیادی دارد و در هر نوع فعالیتی نمی توان این ابزار را نادیده گرفت. از این رو مجموعه سلمان، برنامه‌های رسانه‌ای خود را در دو بخش فارسی و عربی و در بسترهای گوناگون طرح ریزی کرده که بخشی از آن در ادامه خواهد آمد:

بخش فارسی

مخاطبان ایرانی ما بیشتر در شبکه اجتماعی اینستاگرام، برنامه‌ی پیام رسان تلگرام و این اواخر و با توجه به رشد برنامه‌های ملی در ایتا و بله فعالیت دارند.

لذا برنامه‌های بخش فارسی سلمان در این بسترها تعریف شده است. همچنین سایت مجموعه به آدرس salman.iuuu.ir نیز به زبان فارسی است که محتواهای تولیدی مجموعه و یا مطالب مرتبط با مخاطب ایرانی در آن منتشر می شود. هدف اصلی بخش فارسی، آشناسازی مخاطب ایرانی با فرهنگ، هنر، آداب و رسوم و در مجموع کشور عراق است.

مجموعه تحولات عراق با بیش از ۱۰.۰۰۰ مخاطب در بسترهای فوق الذکر، توانسته است سهم به سزایی در شناخت مخاطبان از کشور عراق ایفا کند. اکثر مطالب منتشر شده، تولید تیم تحولات عراق بوده که از منابع دست اول به دست آمده است. آدرس این مجموعه در تلگرام، ایتا و بله @iraqevents و در اینستاگرام @iraqevents_fa می‌باشد.

صفحه اربعین

از آنجا که عمده تعامل ایرانیان با اهل عراق در سفرهای زیارتی به خصوص ایام اربعین رقم می‌خورد، صفحه اربعین در اینستاگرام تشکیل شد تا محتوای تولیدی مجموعه با عنوانی که برای زائران جذابیت داشته باشد و در قالبی مذهبی برای ایشان منتشر گردد. این صفحه بالغ بر ۷۰۰۰ مخاطب دارد و در هفته به طور متوسط ۵ مطلب منتشر می‌نماید. آدرس این صفحه @arbaeenofficial می‌باشد.

سایت مجموعه

سایت سلمان به آدرس www.salman.iuuu.ir علاوه بر آن که پایگاهی است برای اطلاع رسانی برنامه های مجموعه، پاتوقی است برای آنها که علاقه دارند عراق را بشناسند یا تحلیلی از آخرین اتفاقات آن داشته باشند. بخش اطلاع رسانی، معرفی عراق، مصاحبه‌ها، یادداشت اعضا و ... قسمتی از این سایت را تشکیل می‌دهند.

بخش عربی

فعالیت‌های رسانه‌ای مجموعه سلمان علاوه بر بخش فارسی، بخش عربی نیز دارد که مختص عراقی‌هاست. از آنجا که عراقی‌ها بیشتر در شبکه‌ی اجتماعی فیسبوک حضور دارند تا اینستاگرام یا توییتر، لذا تمرکز اصلی فعالیت رسانه‌ای مجموعه در بخش عربی، اختصاص به این بستر دارد. در ادامه برخی از این فعالیت‌ها را مرور می‌کنیم.

علاوه بر صفحه‌های شخصی اعضا که به صورت منظم اقدام به انتشار محتوای کنند، مجموعه ۲ صفحه اصلی در فیسبوک دارد:

۱.

این صفحه که از اعلام اسم آن بنا به برخی دلائل معذوریم، بیش از ۱۳.۰۰۰ عضو دارد که حدود ۸۰٪ آن عراقی هستند. پیشرفت عراق، هدف اصلی این صفحه عنوان شده و مطالب منتشره در آن ناظر به این هدف تهیه و تولید می‌شوند.

۲. صفحه لايمکن الفراق:

هدف اصلی این صفحه، نمایش قرابت و نزدیکی فکری - فرهنگی دو ملت ایران و عراق است. این صفحه نیز بیش از ۳.۰۰۰ مخاطب عرقي دارد.

یکی از محورهای اصلی مجموعه سلمان، انجام فعالیت حضوری در کشور عراق است. این برنامه‌ها در بخش‌های گوناگون برنامه ریزی شده و برخی تا نزدیکی اجرا نیز پیشرفت داشته است. اجرای برنامه‌های اشتغال‌زایی، فرآوری محصولات کشاورزی به ویژه خرما، برگزاری دوره‌های آموزشی - مهارتی ویژه جوانان و ... بخشی از این برنامه هاست.

با شدت گرفتن اعتراضات در عراق، شورای سلمان به این نتیجه رسید که احتمال افزایش تنش‌ها در صورت استمرار فعالیت‌های حضوری وجود دارد. از این رو اقدام به محدود سازی برخی از این فعالیت‌ها نمود. پس از آن نیز شیوع بیماری کرونا و شدت گرفتن آن که همراه با بسته شدن مرزهای بین دو کشور شد، فعالیت‌های حضوری مجموعه را به حداقل ممکن رساند.

ان شاء الله با نابودی این ویروس منحوس و بازگشت قوانین عبور و مرور به حالت سابق، برنامه‌های عملیاتی مجموعه نیز به روزهای اوج خود باز گردد.

موسسه فرهنگي اجتماعي سلمان
Salman Sociocultural Institute
مؤسسة سلمان الثقافية الإجتماعية

salman.iuuu.ir

[@iraqevents](https://t.me/iraqevents)

[@iraqevents](https://www.instagram.com/iraqevents)

[@arbainofficial](https://www.instagram.com/arbainofficial)